



4:e söndagen i Advent i nådens år 2021

- Åke Malander

Tekster: Intr Psalm 149, Gt 5 Mos 18:15-22, Ep Fil 4:4-9, Ev Joh 1:19-28, II Joh 3:22-36

*Du sänt Johannes Döparen
Att vara förelöparen,
Hjälp oss att minnas vad han lär,
Då får du äran, Jesu kär.*

Även idag, på 4 advent, möter vi Johannes Döparen. Förra söndagen hörde vi hur Jesus vittnade om honom. Idag får vi höra Johannes vittna om och visa oss till Jesus. Den direkta anledningen till de ord av Johannes som vi möter i dagens predikotext tycks vara en dispyt mellan några av Johannes lärjungar och en jude, en tvist om reningen. Avses med reningen här möjligen de judiska, mosaiska föreskrifterna och ceremonierna om rent och orent? Beror dispyten kanske på att Johannes Döparen har förkunnat ett budskap, som för denne jude var inte bara främmande utan rent av anstötligt? En predikan att rening från synden aldrig kan vinnas genom Mose lagar och förordningar, utan endast genom "Guds Lamm som tar bort världens synd", genom omvändelsens dop till syndernas förlåtelse! Därtill kommer även ett annat bekymmer för Johannes lärjungar. Denne Jesus som deras mästare Johannes har vittnat om och som han även har döpt, han har nu trätt fram offentligt och predikar och döper. En liten utvikning. Av Joh 4:2 ser vi att Jesus döpte, men inte med egen hand utan genom sina lärjungar, sina tjänare. När lärjungarna förrättade dopen så var det i själva verket Jesus som döpte. "Glad och lycklig kan jag sjunga: Jesus Kristus har mig döpt," som det så riktigt heter i en psalm, 960 i Luthers Psalmbok. Och så har det alltid varit och är alltså, Herren använder sig av orena, syndiga händer och läppar när han genom sina nådemedel förlåter synderna och helar och renar hjärtan och samveten. "*Han döper och alla går till honom.*" Vi anar hos johanneslärjungarna ett missnöje med denna nya situation: han som har deras mästare att tacka för sitt anseende, ska han nu orsaka avbräck i Johannes verksamhet? Men deras bekymmer får svar av Johannes, och hans klargörande svar kan sammanfattas under namnet Johannes Döparens andliga testamente, vilket också får bli dagens ämne.

Johannes Döparens andliga testamente

**Jag måste avta – förkunnaren måste bli allt mindre
Han måste tillta – Kristus måste bli allt större**

Jag måste avta. För Johannes är det helt i sin ordning att folket nu går till Jesus, ja mer än så, det är det enda rätta, allt annat vore helt fel. Johannes är inte och *vill inte* vara något annat och mer än vad Gud har satt honom till. Han är bara förelöparen, han är inte "den Kommande", dvs. den väntade Messias. Han själv måste avta. Han riktar uppmärksamheten mot Herren, inte mot sig själv, och han fröjdas när han ser att människor söker sig till Jesus. Han är ju inte Brudgummen, han är bara "Brudgummens vän", han ska föra bruden till Brudgummen. Denna bild har en djupare mening, den speglar Kristus och hans Kyrka och församling, där predikoämbetets uppgift just är att visa församlingen till Kristus och hans verk, att föra bruden till Brudgummen.

Johannes vet sitt ursprung, han vet att han är "*av jorden och av jorden talar han*". Det betyder nu inte här att han talar av sitt eget förnuft, men det han kan tala av sig själv det är av jorden, men när han inte talar av sig själv, av sitt eget, utan talar det ord som han fått av Gud, då vittnar han om Kristus och hans verk. Då talar han om "*den som kommer från himmelen och är över alla*", ja över allt skapat. Som en sann Herrens profet kan han bara tala vad som uppenbarats för honom; han kan ingenting ta som inte blivit honom givet från himmelen, v. 27. Denna begränsning som han har är också just den begränsning som Kyrkan i alla tider har – intet utöver vad skrivet är! Vad talar då Johannes, vad ska Kyrkan predika? Han talar om den Kommande, den som inte är av jorden utan ovanifrån, från himmelen. Och nu då denne *har* kommit, då måste förelöparen avta, då måste predikanten avta och Jesus måste tillta.

Jag måste avta. De orden gäller i lika hög grad för oss, som nu 2000 år senare får del av Johannes predikan, för oss som nu väntar på att få fira julens förunderliga glädjebudskap. De orden gäller för

oss som en rätt julberedelse, för att göra oss redo att ta emot vår och hela världens Frälsare. Liksom Johannes är vi av jorden och av jorden talar vi. Det vi kan förstå av himmelens härlighet det är genom det avtryck den har lämnat i hans skapelse. Denna skapelse som i sin storhet, sin skönhet och sin fulländning inte kan göra oss annat än förundrade och förbluffade, ja andäktiga. Men bortom denna aning om Guds storhet som vi kan förnimma i hans skapelse kan inte vårt förnuft leda oss vad gäller kunskapen om Gud, om Guds rike och om vägen till Guds rike. Ska vi komma längre och lära känna den Gud som har skapat allt detta, att Han är den Helige och Rättfärdige som straffar synder och överträdelse, att Han är den Nådige och Barmhärtige som förlåter synder och överträdelse, ja då är vi hänvisade till Honom som är ovanifrån, till den Han har sänt att bära fram Guds ord till oss. Just den här söndagen är det Johannes Döparen vi lyssnar till och han bereder vägen för Herren genom att visa oss människor vilka vi är och hur vi är men också genom att visa vem Jesus Kristus är och hur han är; som den rätte profet och predikant han är, så förkunnar Johannes Guds heliga lag *och* Guds fria evangelium. Människorna som kom till Johannes bekände sina synder och lät döpa sig. Deras gamla rättfärdighet, den som kommer av lagen, räckte inte till, med den går det inte att träda fram inför den levande Guden. För oss är det likadant, vår egen fromhet räcker inte till, i den kan vi inte fira Jul och möta Frälsaren. Vi måste avta, ta av oss vår egen rättfärdighet, som är som en nersmutsad dräkt. Vi får, vi också, bekänna våra synder och återvända till dopet och bli små kristna på nytt och ta emot Guds rike som ett barn.

Han måste tillta. Kristus måste få växa till för oss, bli stor och få vårt erkännande och vår tillbedjan, ty han är Brudgummen. Honom hör bruden till, bruden dvs. Kyrkan. Hon tillhör honom, därför att han har förvärvat och vunnit henne med sitt eget blod (jfr Apg. 20:28). Han är den rätte och sanne Översteprästen. Det är således helt riktigt, helt efter Guds vilja att alla ska komma till honom. Han måste tillta, Kristus måste bli allt större för oss, i våra liv, i våra tankar, i våra hjärtan. Han är som vi och som Johannes, en människa av kött och blod och delar våra villkor, men samtidigt är han helt olik oss, han är ovanifrån, han är Gud. Han är både Gud och människa. När han talar, talar han det som är från himmelen, det är bortom vårt förnuft, bortom varje mänsklig möjlighet att utforska. Men när han talar sitt Ord till oss människor, till oss som är av jorden, så talar han med ord som vi kan uppfatta och förstå – och så lära känna honom, vem han är och hur han är. Och därför ska alla människor gå till honom, tro på Kristus och ta emot hans vittnesbörd. Det är så Johannes vill ha det: han själv ska avta, Kristus ska tillta.

Han måste tillta. De orden gäller i lika hög grad för oss, när vi nu om några dagar lämnar adventet bakom oss och går att fira Jul, åminnelsen av det största av under, det ofattbara: Ordet blev kött och tog sin boning ibland oss. Vi låter honom tillta och bli stor, ja allt större för oss, när vi personligen tar emot hans vittnesbörd. Ty som Johannes säger, då bekräftar vi att Gud är sann, att evangelium om syndernas förlåtelse fritt och för intet, av nåd allena, utan några lagens gärningar är sant och visst, fast och bestående, så att var och en som tror på Sonen har evigt liv. Den däremot som inte hörsammar Sonen – som inte vill avta för egen del och låta honom tillta – den blir kvar utanför livet och förblir under Guds vrede. Vägen till Livet har Johannes redan pekat ut åt oss. Den vägen heter ”Guds Lamm som tar bort världens synd”, han som själv är Vägen, Sanningen och Livet, den sanna vägen till det sanna livet. Han kom till jorden för att bringa frid mellan människa och Gud. Det är en verklig och orubblig frid därför att den inte grundar sig på något hos oss människor (eller något i den övriga skapelsen) utan vilar helt och hållet på vad Guds Son har gjort och gör för oss. Det är inte ett löfte om en yttre frid, utan en frid som vi aldrig kan begripa, ”Guds frid som övergår allt förstånd”, den frid som håller genom livets skiftningar och som håller inför döden: i anfäktning och nöd, i välgång och lycka, i dödens stund, på ytterst domen.

Vi ska alltså om några dagar fira Jul och vid krubban tillbedja och ära Honom som *”för oss människor och för vår salighets skull har stigit ned från himmelen och tagit mandom genom den Helige Ande av jungfrun Maria och blivit människa”*. Och hans rätta ära ger vi honom när vi tror och inte tvivlar på att våra synder verkligen är förlätta genom det lilla barnet i krubban. Då har Johannes Döparen fått bana väg för Herren och bereda oss ett rätt och gott julfirande. Därtill give Herren sin nåd. Amen.

Kom, du Adventets Konung, kom med ditt Advent till våra hjärtan och uppfyll oss med Julens frid och glädje.